

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту наказу Міністерства фінансів України
«Про внесення змін до Порядку проведення перевірки з питань дотримання
платником податків принципу «витягнутої руки»

I. Визначення проблеми

Проект наказу Міністерства фінансів України «Про внесення змін до Порядку проведення перевірки з питань дотримання платником податків принципу «витягнутої руки» (далі – проект наказу) розроблено з метою приведення положень Порядку проведення перевірки з питань дотримання платником податків принципу «витягнутої руки», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 10 березня 2016 року № 344, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 01 квітня 2016 року за № 497/28627 (далі – Порядок № 344), у відповідність до норм Податкового кодексу України (далі – Кодекс) у зв'язку з прийняттям Закону України від 16 січня 2020 року № 466-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» (далі – Закон № 466), а також у відповідність до норм Положення про Державну податкову службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 227 (із змінами і доповненнями, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 25 вересня 2019 року № 846, від 27 липня 2020 року № 643 та від 30 вересня 2020 року № 924).

Проектом наказу Порядок №344 приводиться у відповідність до положень Кодексу, якими, зокрема, передбачено зміни та доповнення до статті 39 «Трансфертне ціноутворення».

Відповідно до підпункту 3 пункту 13 розділу I Закону № 466 внесено зміни до пункту 39.4 статті 39 розділу I Кодексу, якими запроваджено трирівневу структуру документації з трансфертного ціноутворення.

Також пунктом 4 розділу I Закону № 466 доповнено пункт 16.1 статті 16 розділу I Кодексу новим підпунктом 16.1.15, яким платника податків зобов'язано забезпечувати надання своїми посадовими (службовими) особами письмових пояснень на письмовий запит контролюючого органу з питань, що стосуються предмета перевірки, та їх документального підтвердження. Аналогічний пункт внесено до Положення про Державну податкову службу України згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 2020 року № 643.

При цьому підпунктом 4 пункту 13 розділу I Закону № 466 вносяться зміни, зокрема, до підпункту 39.5.2.13 підпункту 39.5.2 пункту 39.5 статті 39 розділу I Кодексу, відповідно до яких контролюючому органу, що здійснює перевірку з питань дотримання платником податків принципу «витягнутої руки», розширено перелік заходів, які можуть здійснюватися посадовими особами контролюючого органу під час проведення вказаної перевірки.

Згідно з підпунктом 3 пункту 51 розділу I Закону № 466 у новій редакції викладено пункт 86.7 статті 86 глави 8 розділу II Кодексу, відповідно до якого змінено положення щодо розгляду матеріалів перевірок контролюючих органів. Нова редакція зазначеного пункту набуває чинності з 01 січня 2021 року.

Крім того, підпункт 39.5.2.1 підпункту 39.5.2 пункту 39.5 статті 39 розділу I Кодексу викладено в новій редакції, яка передбачає додаткові підстави проведення контролюючим органом перевірок з питань дотримання платником податків принципу «витягнутої руки», а саме у разі:

неподання платником податків чи подання з порушенням вимог пункту 39.4 цієї статті глобальної документації з трансфертного ціноутворення (майстер-файлу), звіту у розрізі країн міжнародної групи компаній;

подання платником податків заяви про намір провести пропорційне коригування.

Таким чином, суб'єктами, що підлягають перевірці, є лише платники податку на прибуток, на яких поширюються вимоги Кодексу щодо дотримання правил трансфертного ціноутворення у контрольованих операціях.

За даними Державної податкової служби України, станом на 01 листопада 2020 року звіти про контрольовані операції за звітний 2019 рік подали до 2320 суб'єктів господарювання, з яких до 100 суб'єктів господарювання можна вважати суб'єктами, які потенційно будуть підлягати перевірці.

Основні групи (підгрупи), на які впливає проблема:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		+
Держава	+	
Суб'єкти господарювання	+	
У тому числі суб'єкти малого підприємництва		+

Врегулювання зазначених питань не може бути здійснено за допомогою ринкових механізмів або чинних регуляторних актів, оскільки необхідність внесення змін до Порядку № 344 обумовлена Законом № 466.

II. Цілі державного регулювання

Метою підготовки проекту наказу є приведення Порядку № 344 у відповідність до чинного законодавства.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Альтернативні способи досягнення цілей державного регулювання

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Внести зміни до Порядку №344 з метою приведення у відповідність до положень Кодексу
Альтернатива 2	Залишити без змін Порядок №344

2. Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Прийняття наказу надасть можливість забезпечити врегулювання питань: 1) виконання прямих норм Закону № 466 щодо приведення нормативно-правових актів у відповідність із цим законом; 2) приведення Порядку №344 у відповідність до положень Кодексу з метою підвищення якості перевірок; 3) уникнення непорозумінь між контролюючими органами та платниками податків при застосуванні положень Кодексу під час проведення перевірки з питань дотримання платником податків принципу «втягнутої руки»	Виконання вимог наказу забезпечується в межах кошторисних витрат на утримання контролюючих органів. Додаткові витрати відсутні.
Альтернатива 2	Відсутні	Невиконання вимоги Закону № 466 щодо приведення нормативно-правових актів у відповідність із цим законом. Невідповідність Порядку №344 положенням Кодексу, що набули чинності з 23.05.2020. Витрати від вищезазначених факторів визначити неможливо, в той же час існує можливість виникнення непорозумінь між контролюючими органами та платниками податку під час проведення перевірки з питань дотримання платником податків принципу «втягнутої руки», що, в свою чергу, може призвести до збільшення кількості звернень та скарг на дії посадових осіб контролюючих

		органів та витрат робочого часу на їх розгляд.
--	--	--

3. Проект наказу не розповсюджується на сферу інтересів громадян.

4. Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	до 40	до 60	-	-	до 100
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	до 40	до 60	-	-	X

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Прийняття наказу надасть можливість забезпечити врегулювання питань: 1) уникнення непорозумінь між контролюючими органами та платниками податків при застосуванні положень Кодексу під час проведення перевірки з питань дотримання платником податків принципу «вितягнутої руки»; 2) прогнозованість дій посадових осіб ДПС та її територіальних органів під час проведення перевірок з питань дотримання платниками податків принципу «витягнутої руки».	Порядок проведення перевірок з питань дотримання платником податків принципу «витягнутої руки», визначений проектом наказу, не потребує додаткових витрат від платників податків.
Альтернатива 2	Відсутні	Витрати відсутні. Залишення Порядку №344 без змін у чинній редакції може призвести до: 1) виникнення непорозумінь між контролюючими органами та платниками податку під час проведення перевірки з питань 2) дотримання принципу «витягнутої руки»; 3) збільшення кількості звернень та скарг платників податків на дії посадових осіб контролюючих органів та

		витрат робочого часу на їх підготовку.
--	--	--

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)	Витрати відсутні
Альтернатива 2. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)	Витрати відсутні. У разі неприйняття змін до Порядку №344 не буде досягнуто цілей державного регулювання

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	4	Альтернатива 1 дає змогу: - досягнути цілі державного регулювання; - виконати вимоги Закону № 466 щодо приведення нормативно-правових актів у відповідність до положень цього закону; - привести Порядок №344 у відповідність до положень Кодексу; - проводити перевірки з питань дотримання платником податків принципу «витагнутої руки» з урахуванням положень Кодексу.
Альтернатива 2	1	Альтернатива 2 не дає можливості: - виконати вимоги Закону № 466 щодо приведення нормативно-правових актів у відповідність до положень цього закону; - проводити перевірки з питань дотримання платником податків принципу «витагнутої руки» з урахуванням положень Кодексу; - досягнути цілі державного регулювання

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Дає змогу повністю досягнути поставлених цілей державного регулювання. Так, у разі прийняття проекту наказу буде забезпечено: 1) виконання прямих норм Закону № 466 щодо приведення нормативно-правових актів у відповідність із цим законом; 2) приведення Порядку № 344 у відповідність до положень Кодексу з метою підвищення якості перевірок; 3) уникнення непорозумінь між контролюючими органами та платниками податків при застосуванні положень Кодексу під час проведення перевірки з питань дотримання платником податків принципу «вितягнутої руки».	Основні витрати держави пов'язані з проведенням працівниками територіальних органів ДПС перевірок з питань дотримання платником податків принципу «витягнутої руки». Основні витрати суб'єктів господарювання пов'язані зі сплатою штрафних санкцій за порушення вимог податкового законодавства. Водночас додаткові витрати держави та суб'єктів господарювання відсутні.	Найоптимальніша серед запропонованих альтернатив. Проектом наказу Порядок №344 приводиться у відповідність до положень Кодексу. Внесені зміни до Порядку №344 забезпечать потребу у врегулюванні питання щодо: приведення у відповідність до положень Кодексу Порядку №344 з метою підвищення якості перевірок; уникнення непорозумінь між контролюючими органами та платниками податків при застосуванні положень Кодексу під час проведення перевірки з питань дотримання платником податків принципу «витягнутої руки». Відповідає вимогам нормопроєктувальної техніки.
Альтернатива 2	Відсутні	Залишення без змін Порядку № 344 може призвести до: 1) невиконання прямих норм Закону № 466; 2) виникнення непорозумінь між контролюючими органами та платниками податку при застосуванні	Не узгоджується із вимогами чинного законодавства. Виникнення непорозумінь між контролюючими органами та платниками податків при застосуванні положень Кодексу під час проведення

		положень Кодексу під час проведення перевірки з питань дотримання платником податків принципу «витягнутої руки»; 3) збільшення кількості звернень та скарг на дії посадових осіб контролюючих органів та витрат робочого часу на їх розгляд.	перевірки з питань дотримання платником податків принципу «витягнутої руки».
--	--	---	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Дає змогу повністю досягнути поставлених цілей державного регулювання. Так, у разі прийняття проекту наказу буде забезпечено: 1) виконання норм Закону № 466 щодо приведення нормативно-правових актів у відповідність із цим законом; 2) практичну реалізацію норм Кодексу, що набули чинності з 23.05.2020.	Проект наказу є підзаконним актом, який не потребує зміни відповідних норм Кодексу
Альтернатива 2	Альтернатива 2 призведе до збільшення кількості звернень та скарг на дії посадових осіб контролюючих органів та витрат робочого часу на їх розгляд	Неприведення наказу у відповідність до чинного законодавства призведе до виникнення законодавчої колізії

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Прийняття проекту наказу дасть змогу виконати вимоги Закону № 466 та реалізувати норми Кодексу, що набули чинності з 23.05.2020, з урахуванням внесених цим законом змін, зокрема, щодо:

випадків, коли контролюючим органом може бути проведена перевірка з питань дотримання платником податків принципу «витягнутої руки» (підпункт 39.5.2.1 підпункту 39.5.2 пункту 39.5 статті 39 розділу I Кодексу);

переліку заходів, які можуть здійснюватися посадовими особами контролюючого органу під час проведення перевірки з питань дотримання

платником податків принципу «витягнутої руки» (підпункт 39.5.2.13 підпункту 39.5.2 пункту 39.5 статті 39 розділу I Кодексу).

Реалізація поставлених цілей державного регулювання забезпечується шляхом прийняття проекту наказу, яким вносяться зміни до Порядку проведення перевірки з питань дотримання платником податків принципу «витягнутої руки».

Прийняття проекту наказу дасть змогу привести у відповідність до положень Кодексу Порядок №344 з метою підвищення якості перевірок.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація проекту наказу не передбачає додаткових фінансових витрат з боку державних органів та, відповідно, додаткових видатків бюджету, оскільки не тягне за собою збільшення кількості перевірок з питань дотримання платником податків принципу «витягнутої руки».

Реалізація проекту наказу відбуватиметься в межах фінансування ДПС без залучення сторонніх організацій.

М-Тест не проводився у зв'язку з тим, що відсутні суб'єкти малого підприємництва, на яких впливає дія регуляторного акта.

Для суб'єктів господарювання витрати будуть пов'язані зі сплатою штрафних санкцій за встановлені під час перевірок факти порушення податкового законодавства.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Термін дії регуляторного акта необмежений.

Регуляторний акт розроблено відповідно до положень Кодексу. У разі внесення змін до Кодексу регуляторний акт має бути приведений у відповідність із такими змінами.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Результативність наказу характеризуватиметься ефективним застосуванням норм Кодексу під час проведення контролюючим органом перевірок з питань дотримання платниками податків принципу «витягнутої руки».

Проведення перевірок з питань дотримання платниками податків принципу «витягнутої руки» матиме вплив на розмір надходжень до бюджету. Загальна кількість платників податків, які підпадуть під дію регулювання цього акта, становитиме до 100 суб'єктів господарювання на рік.

Показниками результативності регуляторного акта є:

унормування порядку проведення перевірки з питань дотримання платником податків принципу «витягнутої руки»;

кількість перевірок з питань дотримання платником податків принципу «витягнутої руки», що розпочаті протягом звітного періоду;

кількість перевірок з питань дотримання платником податків принципу «витягнутої руки», що закінчені протягом звітного періоду;

зменшення кількості затраченого часу на проведення перевірок з питань дотримання платником податків принципу «витягнутої руки»;

суми застосованих податковими органами штрафних санкцій – за результатами податкового контролю;

надходження до Державного бюджету України сум донарахованого податку на прибуток і штрафних санкцій, застосованих податковими органами за результатами контрольно-перевірочних заходів, під час яких було встановлено порушення вимог податкового законодавства.

Поінформованість суб'єктів господарювання щодо основних положень регуляторного акта є високою. Проект акта розміщено для громадського обговорення в мережі Інтернет на офіційному вебпорталі Мінфіну: Головна – Законодавство – Проекти регуляторних актів для обговорення. Після прийняття акта його буде оприлюднено у засобах масової інформації.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Базове відстеження результативності акта буде здійснюватися через один рік шляхом проведення аналізу результатів перевірок, а також збирання пропозицій та зауважень до нього.

Повторне відстеження результативності акта буде здійснюватися через два роки з дня набрання ним чинності.

Періодичні відстеження результативності регуляторного акта здійснюватимуться раз на кожних три роки, починаючи з дня закінчення заходів повторного відстеження результативності цього акта.

Відстеження результативності цього акта буде здійснюватися ДПС статистичним методом – за допомогою аналізу динаміки показників, вказаних в розділі VIII цього аналізу регуляторного впливу, а також результатів перевірок.

Міністр фінансів України

Сергій МАРЧЕНКО